

Samenvatting

In navolging van andere toeristische gebieden heeft VVV Zuid-Limburg het initiatief genomen tot de ontwikkeling van een wandelnetwerk met knooppunten op basis van bestaande routes. De wandelroutestructuur in Maastricht kan daarbij niet los gezien worden van de structuur in Zuid-Limburg en is goed voor zowel inwoner als toerist. Huidig voorstel stemt in met de juridische uitwerking van het project om daarmee formeel van start te kunnen gaan, de financiële toezegging is door college al gedaan in het collegevoorstel van 12-05-2020.

De kosten voor realisatie zijn becijferd op ca. € 1,5 miljoen voor Zuid-Limburg. Dit bedrag wordt door gemeenten en provincie opgebracht. Alle zestien Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie Limburg hebben de gevraagde bijdragen beschikbaar gesteld. De totale kosten voor de gemeente Maastricht zijn € 25.600 per jaar. Het college heeft op 12-05-2020 ingestemd met deelname en bijbehorende financiën. Voor de dekking is middels het collegevoorstel van 12-05-2020 afgesproken de kosten evenredig te verdelen over de BenO beleidsvelden die stimulering van wandelen actief ondersteunen, zijnde Ruimte, Economie & Cultuur en Maastricht Sport.

Beslispunten

1. In te stemmen met de Samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en Visit Zuid-Limburg inzake het project Knopen Lopen (uniform wandelroutenetwerk voor Zuid-Limburg);
2. In te stemmen met Visit Zuid-Limburg als penvoerder namens de deelnemende gemeenten voor het indienen van de subsidieaanvraag bij de provincie Limburg voor het project Knopen Lopen;
3. Visit Zuid-Limburg te machtigen de aanbesteding te verzorgen inzake het project Knopen Lopen (vanaf de voorbereiding tot en met de definitieve gunning) en na aanbesteding bij positief gunningsadvies, en passend binnen het beschikbaar gestelde budget, opdracht te verlenen voor uitvoering van de werkzaamheden.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 23 februari 2021:

Conform.

1. Aanleiding

Wandelen staat op nummer één als dagactiviteit van de toerist in Zuid-Limburg. Daarbij worden de Zuid-Limburgse natuurgebieden voor 65 procent door onze eigen inwoners (recreatief) bezocht.

Het huidige wandelnetwerk is na 40 jaar trouwe dienst grotendeels sterk verouderd en toe aan een renovatie. Visit Zuid-Limburg heeft in 2017 het initiatief genomen tot de ontwikkeling van een regionaal uniform wandelnetwerk op basis van knooppunten, analoog aan het zeer succesvolle grensoverschrijdende fietsknooppuntensysteem. Bij het knooppuntennetwerk zijn wandelroutes met elkaar verbonden door genummerde knooppunten. Wandelaars worden hierdoor in de gelegenheid gesteld om een wandeling zelf samen te stellen, in het veld of via de digitale weg.

Knooppuntennetwerken bestaan al in diverse provincies: o.a. Gelderland, Zeeland, Noord-Brabant en dichterbij huis in Noord- en Midden Limburg. Ook de regio Aachen en de Voerstreek beschikken over een knooppuntensysteem waardoor grensoverschrijdende koppelingen mogelijk zijn. Zuid-Limburg kan niet achterblijven bij deze ontwikkelingen. Een toekomstig nieuw wandelnetwerk op basis van een knooppuntenstructuur draagt bij aan het versterken van de extensieve recreatie in de regio Zuid-Limburg.

Visit Zuid-Limburg heeft, mede met behulp van een financiële bijdrage van ESZL, een voorontwerp plus kostenindicatie laten opstellen. Op basis van deze schatting komt de totale kostenpost voor de regio Zuid-Limburg uit op circa € 1.500.000. De kosten bestaan grofweg uit drie delen, te weten de ontwerpkosten voor een definitief ontwerp (bestek), de realisatiekosten (plaatsten informatieborden en de knooppuntnummers) en de invoeringskosten zoals o.a. aanpassen website en drukken folders. De provincie Limburg levert een bijdrage van € 500.000, --. Het restant wordt verdeeld (op basis van aantal inwoners, routelengte en aantal knooppunten) over de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Alle zestien Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie Limburg hebben de gevraagde bijdragen beschikbaar gesteld. Vervolgstap is de samenwerking vast leggen in een samenwerkingsovereenkomst.

De samenwerkingsovereenkomst heeft tot doel een samenwerking met elkaar aan te gaan en afspraken te maken over een gezamenlijke aanpak voor en de financiering van de realisatie van het project Knopen Lopen. Met deze overeenkomst worden tevens afspraken gemaakt over het beheer, onderhoud en in stand houding van het gerealiseerde wandelroute netwerk.

2. Context

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie spreekt specifiek over wandelen als een nieuwe claim in de openbare ruimte en stimuleert wandelen in de gebouwde omgeving en in de natuur. Onder meer vanwege het positieve effect op de gezondheid van inwoners en het verminderen van de verkeer- en parkeerdruk in de stad.

Visie Vrijtijdseconomie

Ook de Visie Vrijtijdseconomie is het belang van wandel- en fietsnetwerken benoemd met de ambitie fiets- en wandelpaden te verbeteren en uit te breiden, bijvoorbeeld in de stad-landzones.

Beweegvriendelijk Maastricht

Doel is dat elke Maastrichtenaar een beweegvriendelijke leefomgeving heeft die faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te sporten en bewegen en zo bijdraagt aan de actieve en gezonde levensstijl. Immers voldoende sporten en bewegen is belangrijk. (Wandelen is voor de doelgroep 55+ zelfs een van de belangrijkste beweegactiviteiten). Ook willen we het actief verplaatsen (wandelen en/of fietsen) in de stad stimuleren. Rondom de stad is een uitgebreid en fijnmazig netwerk van routes voorhanden. De binnenstedelijke routes voor wandelen en fietsen moeten verder worden verbeterd.

3. Gewenste situatie

1.1 Het is wenselijk om de onderlinge afspraken over de wijze van samenwerking, uitvoering, aanpak en financiering en beheer en onderhoud van het wandelroutenetwerk schriftelijk vast te leggen door middel van deze overeenkomst.

Partijen hebben tot doel een samenwerking met elkaar aan te gaan en afspraken te maken over een gezamenlijke aanpak voor en de financiering van de realisatie alsmede voor het beheer en onderhoud van het wandelroutenetwerk.

De samenwerkingsovereenkomst beschrijft o.a. de:

- doel en de duur van de overeenkomst;
- planning en projectscope;
- communicatie (communicatie en woordvoering vindt plaats door Visit Zuid-Limburg);
- taken, rollen, bevoegdheden van de betrokken partijen;

- projectorganisatie en overlegstructuur;
- financiële bepalingen;
- wijze van beheer en onderhoud;
- planning.

1.2 De huidige wandelroutes in Zuid-Limburg zijn niet eenduidig qua bewegwijzering; onderling zijn de routes niet verbonden en de routes bieden geen flexibiliteit voor de wandelaar.

De huidige wandelroutes voorzien op een statische en ouderwetse manier in wandelmogelijkheden. Wandelaars kunnen een bepaald kleur paaltje volgen (waarbij er bij diverse gemeenten ook verschillen zijn qua type paaltje) en een koppeling tussen verschillende routes is niet mogelijk.

Bij het knooppuntennetwerk zijn de wandelroutes met elkaar verbonden door genummerde knooppunten. Wandelaars worden hierdoor in de gelegenheid gesteld om een wandeling zelf (grensoverschrijdend) samen te stellen, in het veld of via de digitale weg. Er ontstaat een uniform systeem, dat duidelijk is voor de wandelaar. Met het invoeren van het knooppuntennetwerk kan op eenvoudige wijze iedere denkbare (gethematiseerde) route worden uitgewerkt en ontstaat een systeem met maximale flexibiliteit. De wandelaar bepaalt zelf de lengte en de richting van de route.

2.1 In te stemmen met Visit Zuid-Limburg als penvoerder namens de deelnemende gemeenten voor het indienen van de subsidieaanvraag bij de provincie Limburg voor het project Knopen Lopen;

De provincie Limburg heeft een bijdrage van €500.000, -- voor realisatie van het project toegezegd. In samenspraak met de provincie Limburg is onderzocht op welke wijze een efficiënte wijze van aanvraag en afwikkeling van de subsidie kan plaatsvinden. Visit Zuid-Limburg is in gesprek met de provincie om te bewerkstelligen dat zij namens de deelnemende gemeenten, de subsidieaanvraag indient en verzorgt. Alternatief betreft dat iedere gemeente afzonderlijk een eigen aanvraag indient. Visit Zuid-Limburg beheert de provinciale subsidie, waarbij iedere gemeente afzonderlijk verantwoordelijk blijft voor de eigen financiële administratie en een zorgvuldige afrekening van de subsidie.

3.1 Voor de realisatie van het knopenlopen moet een marktpartij worden geselecteerd.

Visit Zuid-Limburg is de partij die het knopenlopen in samenspraak met de gemeente zal gaan uitvoeren. Deze partij heeft ook de juiste kennis en ervaring om de juiste marktpartij hiervoor te selecteren. Om te voorkomen dat iedere gemeente afzonderlijk een aanbesteding moet doorlopen voor de realisatie van de wandelknooppunten op eigen grondgebied, met het risico dat verschillende marktpartijen opdrachten zullen krijgen, wordt voorgesteld om Visit Zuid-Limburg te machtigen de aanbesteding namens alle deelnemende gemeente uit te voeren, inclusief gunning en opdrachtverlening.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Doel van het project is om een flexibel en eigentijds wandelsysteem op te stellen dat beantwoordt aan de wensen van de hedendaagse recreant/toerist. Dit wandelsysteem moet vanuit het toeristisch belang heel Zuid-Limburg omvatten.

5. Effect op de openbare ruimte

Met een knooppuntensysteem worden wandelaars veel meer in de gelegenheid gesteld om een wandeling zelf samen te stellen, in het veld of via digitale weg. De uitvoering gebeurt met infokaarten en genummerde bordjes in het veld. Wandelroutes in de directe leefomgeving daagt inwoners meer uit om zich actief te verplaatsen en stimuleert om meer te sporten en bewegen. Dit draagt bij aan goede gezondheid.

Het beheer en onderhoud komt bij de gemeente Maastricht. Dit wordt onderdeel van de overeenkomst tussen gemeente en VVV/Routepunt. Hieronder vallen momenteel het fietsknooppuntensysteem en onderhoud mountainbikeroute Pietersberg. De werkwijze die hier gekozen wordt is een combinatie met gemeente en inzet vrijwilligers. Mbt Mountainbikeroute: deze wordt onderhouden door Trailz 43, zij ontvangen hiervoor een vrijwilligersvergoeding. Voordeel van deze constructie is dat de 'dagelijkse'gebruikers en deskundigen bijhouden mochten er problemen zijn op de route en/of bordjes verdwenen zijn hier snel geschakeld kan worden. Tevens worden de kosten zo zo laag mogelijk gehouden. M.b.t. Knopen Lopen zal bij deze werkwijze aansluiting gezocht worden. In het verder vervolg zal bekeken worden hoe het beheer en onderhoud daadwerkelijk ingevuld gaat worden. Op basis van ervaringscijfers is daar reeds budget voor gereserveerd in de Collegenota Project Knopen Lopen – 2020-12848.

6. Personeel en organisatie

n.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

n.v.t.

8. Financiën

De totale kosten voor het project Knopen Lopen bedragen circa € 1.500.000.

De bijdrage van de gemeente Maastricht bedraagt € 25.600 per jaar over een periode van 5 jaar.

Middels Collegevoorstel Project Knopen Lopen d.d. 12-05-2020 en registratienummer 2020-12848 is reeds dekking voor bovengenoemde kosten toegekend.

Voor de dekking is middels het collegevoorstel van 12-05-2020 afgesproken de kosten evenredig te verdelen over de BenO beleidsvelden die stimulering van wandelen actief ondersteunen, zijnde Ruimte, Economie & Cultuur en Maastricht Sport. Voor de volledigheid is financiële uitwerking aanvullend toegevoegd aan deze nota.

De dekking is als volgt besloten:

Zuid-Limburgse gemeenten € 1.000.000 (67%)

Provincie Limburg € 500.000 (33%)

Van de gemeente Maastricht is een bijdrage gevraagd van in totaal € 103.000

Deze bijdrage is als volgt opgebouwd:

- 25% op basis van het aantal inwoners € 51.500
- 15% routelengte door gemeente Maastricht € 12.000
- 60% aantal knooppunten in gemeente Maastricht € 39.500

De meeste deelnemende gemeenten hebben een voorkeur om de bijdrage over 5 jaar uit te spreiden. In geval van de gemeente Maastricht komt dit neer op een bedrag van € 20.600 per jaar. Daarnaast zijn er voor de gemeente Maastricht ook nog circa € 5.000 per jaar aan beheer- en onderhoudskosten.

In totaliteit bedragen de totale kosten van de gemeente Maastricht € 25.600 per jaar.

Vooralsnog financiert de Provincie Limburg 33% van het project.

Voor de dekking is de bestuurlijk afspraak gemaakt, middels de collegenota d.d. 12-05-2020, om de BenO beleidsvelden die stimulering van wandelen actief ondersteunen, zijnde Ruimte, Economie & Cultuur en Maastricht Sport gezamenlijk te laten financieren. De dekking voor het deel van Ruimte, Economie en Sport zal worden opgevangen binnen de beschikbare budgetten van de begroting.

Btw

Alle genoemde bedragen in het Collegevoorstel zijn exclusief btw. Het realiseren van het wandelnetwerk met knooppunten, Knopen Lopen, betreft aanpassingen in het openbaar gebied c.q. de openbare ruimte en de gemeente kan de eventuele btw die aan haar in rekening wordt gebracht verhalen op het Btw-compensatiefonds indien gemeente eigenaar is van deze grond.

9. Aanbestedingen

Dit loopt (in opdracht van deelnemende gemeenten) extern via Visit Zuid-Limburg. Het inkoopbeleid van de gemeente Maastricht schrijft het volgende voor (paragraaf 5.4): De gemeente hanteert als uitgangspunt dat zij oog heeft voor samenwerking bij inkoop. Dit geldt zowel voor samenwerkingen binnen de eigen organisatie als voor samenwerkingen met andere gemeenten of aanbestedende diensten.

10. Participatie tot heden

Er is een Zuid-Limburgse werkgroep met gemeenten, Visit Zuid-Limburg, Maastricht Marketing en provincie die deze ambitie onderschrijft. Ook zijn met afdelingen economie, ruimte en sport afspraken gemaakt t.a.v. de voorbereidingen voor het collegebesluit d.d. 12-05-2020 inzake de financiële verdeling van het project Knopen Lopen.

11. Voorstel

1. In te stemmen met de Samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en Visit Zuid-Limburg inzake het project Knopen Lopen (uniform wandelroutenetwerk voor Zuid-Limburg);
2. In te stemmen met Visit Zuid-Limburg als penvoerder namens de deelnemende gemeenten voor het indienen van de subsidieaanvraag bij de provincie Limburg voor het project Knopen Lopen;

3. Visit Zuid-Limburg te machtigen de aanbesteding te verzorgen inzake het project Knopen Lopen (vanaf de voorbereiding tot en met de definitieve gunning) en na aanbesteding bij positief gunningsadvies, en passend binnen het beschikbaar gestelde budget, opdracht te verlenen voor uitvoering van de werkzaamheden;

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Q1 2021	onderteken samenwerkingsovereenkomst
Q2 - Q3 2021	aanbesteding
Q3 – Q4 2021	detailuitwerking routestructuren
Q1 2022	aanleg Knooppuntennetwerk